

ויאמר משה

פרשת "אמר". ט"ז אייר ה'תש"פ. כ"ל לעומר. עכון מספר 83.

הסיפור הזה מסתמא לא היה ולא נברא, אבל הוא בא ללמד אותנו לקח חשוב: כך הוא היצר הרע, מתחפש לידיד טוב, אבל אחרי זה, כשמגלים שהוא לא חבר ממש טוב, אין מה לעשות, הוא הלך...

ממתק על פרשת השבוע:

בפרשה מדובר על גירושין. במסכת גיטין יש מחלוקת על מה האדם יכול לגרש את אשתו. אחד החולקים אומר שאפילו "הקדיחה תבשילו" יכול לגרשה. כלומר, שרפה לו את האוכל. לכאורה, קורה שנשרף האוכל, למה צריך לגרש אותה בגלל זה? את התשובה נבין על פי הסיפור הבא: הרב יעקב יצחק גלינסקי זצוק"ל הלך להתרים גביר. הגביר אמר כמה מילים: "העסקים לא הולכים כל כך טוב". אמר לו הרב: "תרשה לי לומר לך משהו, ווארט, ואז תחליט האם תתן, ואם כן – כמה תתן". העשיר הסכים לשמוע לא עולה כסף ולא צריך עסקים בשביל זה. הוא שאל את השאלה הנ"ל. הוא הוסיף את התשובה: היא הקדיחה את תבשילו, לא שהיא פשוט שכחה לכבות את הגז, היא אמרה לו: "נשרף? לא מענין אותי! תאכל מה שיש, ותפסיק להיות תינוק שרוצה צומי!", ועל כך – מגיע לה להתגרש! הגביר נהנה. מיד הרב דפק עליו מסמר: "כלפי מה הדברים אמורים? כשהעסקים הלכו יפה הפרשת סכום נאה לצדקה, ועל כך תבורך. והנה, הוקדח התבשיל, העסקים צולעים. האם צמצמת בהוצאות הבית, האם לא יצאת לנופש כהרגלך, האם קצצת בדמי הכיס לילדים? רק את תבשיל העניים ולומדי התורה הקדחת...?!".

חידודי הגר"ח:

הרב שמריהו יוסף חיים קניבסקי שליט"א היה ואולי עדין מדבר עם נכדיו בשלחן שבת על נושאים מעניינים. כל מיני חידות על התנ"ך והתלמוד הבבלי והירושלמי. השבוע יש שנים כאלה:

1. המילה הקטנה ביותר במנין הגימטריא, שהיא שם של אמורא מהירושלמי – ר' בא, ואחריו – ר' אבא.
2. המילה הגדולה ביותר באותיותיה ממגילת אסתר – "והאחשדרפנים", 11 אותיות.

אודות פרשת "אמר":

1. יש לה 124 פסוקים.
2. מתחילה בפרק כ"א פסוק א'.
3. מסתיימת בפרק כ"ד פסוק כ"ג.

הילולא דצדיקאי:

התנא ר' אלעזר בן ערך זצוק"ל, ט"ז אייר.
הרב מאיר מלובלין זצוק"ל מהר"ם מלובלין, ט"ז אייר ה'שע"ו.
הרב יצחק חי טייב לא מת זצוק"ל, ט"ז אייר ה'תקצ"ו.
הרב רפאל עבו זצוק"ל, ט"ז אייר ה'תשמ"ג.
הרב יחיאל מיכל פינשטיין זצוק"ל, ט"ז אייר ה'תשס"ג.
הרב יחזקאל יהודה הלוי לגדא מפראג זצוק"ל הנודע ביהודה, י"ז אייר ה'תקנ"ג.
ר' שמעון בר יוחאי זצוק"ל, י"ח אייר ג'תתפ"א.
הרב משה איסרליש מקראקא זצוק"ל הרמ"א, י"ח אייר ה'של"ג.
הרב שמואל יעקב בורנשטיין זצוק"ל, י"ח אייר ה'תשע"ו.

מאמר על פרשת השבוע מכותב העלון:

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כ"ב ב').

הפסוק הזה בא ללמד אותנו על קידוש ה'. זה קרה הרבה פעמים. בשנים האחרונות, הרבה מאוד אנשים נהרגים רק על עצם היותם יהודים. כל הפיגועי טרור בשנים האחרונות, הטילים, המתקפות, ואיך אפשר לשכוח – השואה, כל הנספים בהם נהרגו על קידוש ה'. מהסיפור הבא תלמדו על גדולת המקדש שם שמים: יום אחד הלך הרב אברהם גנחובסקי זצוק"ל ברחוב. לפתע הוא ראה ילד ערבי בוכה. הוא שאל אותו למה הוא בוכה, והערבי ענה שהוא נאבד במהלך טיול בגן החיות הסמוך. הרב לא ידע מה לעשות. האם יתעלם מהילד הבוכה וילך לשיבה למסור שיעור? או אולי יחפש את משפחתו, ואז לא יהיה לו זמן להכין את השיעור? בסוף הוא החליט לקדש שם ה', והרכיב את הילד על כתפיו. הוא הלך עם הילד בגן החיות, עד שליך כלוב אחד היתה משפחתו של הערבי, והילד חזר אל משפחתו המודאגת והמודהמת מהתנהגותו של הרב היהודי. הרב לא רצה להיות יותר זמן במקום שכוה, ולכן מיד חמק והלך לכיוון הישיבה. כשהגיע לשיבה, מסר שיעור בלי להכין אותו קודם, מה שלא עשה מעולם. אולם היתה לו סיעתא דשמיא מיוחדת, וחדש דברים באמצע השיעור שלא חשב עליהם. מה שהרויח בגלל קידוש ה'.

מסקנה: מקידוש ה' מרויחים!

שבת שלום ומבורך!

משה נתנאל למני הי"ו.

סיפור לשבת קודש:

פעם היה גל גניבות במקום מסוים בארצות הברית. המשטרה הפעילה כוחות מוגברים בכל האזורים, כדי לעקוב אחרי הגנבים ולתופס אותם, אבל הגנבים היו מתוחכמים יותר מדי, ושום גנב לא נתפס. בוקר אחד קיבל מפקד המשטרה פתק, שם היה כתוב: "מחר בשעה שלוש, כשתעבור בשרדה החמישית, ליד חנות הפרחים, נגזול ממך את שעון הזהב שלך. ראה הוזהרת". המפקד הבין שהודעה זו נשלחה אליו מאחת הכנופיות, שאותן צריך לתפוס. "כיצד עלי להגיב על הודעה זו?" שאל מפקד המשטרה את עצמו. "הגנבים האלה חצופים באופן מיוחד!". הוא התלבט האם לעבור בשרדה החמישית באותה שעה ולהפגין את האומץ שלו, או אולי להתעלם מההודעה. לבסוף החליט, "אעבור מחר ברחוב, ליד חנות הפרחים, בדיוק בשעה שעליה הודיעו אנשי הכנופיה, ונראה אם יעזו לגעת בי ולגנוב את רכוש". למחרת היום בשעה שלוש, עבר מפקד המשטרה במקום ההוא. והנה נפל לרגליו כרית נוצות שנשמט מידי הרועדות של רוכל זקן ועלוב מדאה, שבקושי הלך. הנוצות התעופפו מהכר הפרום ודבקו במדיו המגוהצים של מפקד המשטרה. הרוכל הזקן חש את עצמו אשם במאורע. הוא התקרב אל השוטר, ובמאמץ ובמסירות רבה עזר לו לנקות את בגדיו מהנוצות. דקות אחדות חלפו, עד שמדי השוטר התנוקו, ואז ביקש הרוכל הישיש את סליחתו בקול רועד, ושבו מלמל כמה דברי התנצלות והלך לדרכו. השוטר המשיך בדרכו. מבט אחד קטן שלח לפרק ידו, וגלה מה שלא רצה לגלות: שעון הזהב נגנב. המפקד לא היה צריך להרבות במחשבות ובניחושים, כדי לדעת שגונב השעון לא היה אחר מאשר "הרוכל הזקן והמסכן". "הצגה נאה ערך לי פה הרוכל", חשב המפקד בעצב, "ומתי גנב את שעוני? בדיוק בזמן שהתנהג באדיבות, התנצל ועזר לי להתנקות מהנוצות שדבקו בי"...

הרב מאיר מרוטנבורג זצוק"ל הי"ד המהר"ם מרוטנבורג, י"ט אייר ה'ג"ג.
 הרב מנחם מנדל מרמינוב זצוק"ל, י"ט אייר ה'תקע"ה.
 רבי שמואל אביחצירא זצוק"ל, י"ט אייר ה'תשט"ו.
 הרב עזרא עטיה זצוק"ל המורה, י"ט אייר ה'תש"ל.
 המגיד הרב מרדכי טברסקי מצ'רנוביל זצוק"ל, כ' אייר ה'תקצ"ו.
 הראשון לציון הרב חיים גאגין זצוק"ל, כ' אייר ה'תר"ח.
 הצדיק הנסתר הרב יוסף וולטוך זצוק"ל המנקה רחובות, כ' אייר ה'תשמ"ג.
 הרב שמריהו יוסף קרליץ זצוק"ל, כ"א אייר ה'תרע"ו.
 רבי יחיא אביחצירא זצוק"ל הי"ד, כ"א אייר ה'תרח"צ.
 הסבא קדישא הרב שלמה אליעזר אלפנדי זצוק"ל, כ"ב אייר ה'תר"צ.
הבהרה: לגבי ר' אלעזר בן עזר, לא ידוע מה התאריך, אך ההילולא היא בט"ו אייר.

הידעת?!

- בשבוע הבא יחול יום פטירתו של הרב מאיר מרוטנבורג זצוק"ל הי"ד, המפורסם בכינויו המהר"ם מרוטנבורג. המהר"ם נאסר בכלא בשנת ה'מ"ו. הוא שהה שבע שנים בכלא, ובי"ט אייר ה'ג"ג נפטר. המושל לא הסכים להביא את גופו של המהר"ם, ורק בשנת ה'ס"ז היהודים קבלו את גופו. הוי אומר שהמהר"ם היה ככלא עשרים ואחת שנים.
- בשבוע הבא יחול יום פטירתו של הרב יצחק חי טייב לא מת זצוק"ל. למה קוראים לו "לא מת"? על המצבה חרט החורט "רבי חי טייב מת בשנת ה'תקצ"ו". באתו לילה נגלה הרב לחרט, ואמר לו שצדיקים במיתתם קרויים חיים, ואיך כתב "מת"? בבוקר כתב החרט "לא" לפני המילה "מת", וכך יצא: "רבי חי טייב לא מת בשנת ה'תקצ"ו".

סיפור בהמשכים:

הקמץ המיוחד (חלק ד')

תקציר: מוחמד, שורו של עבדאללה הרשע, חולה. הוא הלך לבית הכנסת אל הרב חג'בי. כאמור, היה זה ביום שישי בקבלת שבת היהודים ונבחרו מכוניטתו של הרשע, ועוד יותר נבחרו מזה שהרשע הולך אל מקומו של הרב התימני. "אני רוצה שתכתוב לי קמץ!". "אין בעיה", עונה הרב בקול רגוע, "בוא אלי מחר בלילה (מוצאי שבת), ואכתוב לך קמץ. בינתיים, אני מבטיח לך ששורך יחיה עד אז!". השיחה הזאת התנהלה מחוץ לבית הכנסת, לא מתאים ולא ראוי לנהל שיחה עצבנית והצרחות שאתה בתוך בית מקדש מעט. אחרי שהרב סיים את הבטחתו בנושא מוחמד, הוא נכנס לבית הכנסת והלך אל מקומו, כאילו שהסתיימה השיחה. פתאום נשמע קול חבטה. "בוים!!!". מה קרה? עבדאללה דחף במכה נמרצת את רבם הנערץ של היהודים התימנים. "נראה לך שהתפטר ממני???", צעק עבדאללה, "כתוב לי מיד קמץ! הבנת אותי...???". הרב יצא החוצה, מצא שם פיסת נייר קרועה, וכתב את הקמץ בגפרור שרוף שמצא שם. הקמץ כלל חמש מילים בלבד. "קח, תלה את זה על קרן שורך החולה, ומיד יבריא מחוליו!". עבדאללה לקח את הקמץ, ומבלי להגיד משהו – הלך לרפת. הוא תלה את הקמץ על הקרן של מוחמד, ומיד...

המשך יבוא בעזרת ה' בעלון הבא...

חידות על פרשות השבוע:

- מה פרשת השבוע?
- מאיזה מילה נלמד שמותר לכהן להטמא למת מצוה?
- אישה שאסורה לכל הכהנים.
- מאיזה שבט היה המקלל?
- כיצד התורה קוראת לאישה שהכהן מתחלל על ידה?
- כמה לחמים היו על כל מערכה בשלחן של לחם הפנים?
- לכמה קרובים מותר לכהן להטמא?
- בהמה שנולדה, מאיזה יום מותרת בהקרבה?

א. אמר. ב. בעמיו. ג. גרושה. ד. חן. ה. החלון. ו. ו'. ז. ז'. ח. ח'.

- ט. כיצד נקרא אדם שנטמא במת?
- י. דבר שבא בנוסף לקרבן העומר.
- כ. מהו הקרבן שמקריבים עם העומר?
- ל. מה מביאים ביום החמישים לעומר?
- מ. אותה מדליקים בשמן זית זך.
- נ. לשון קללה.
- ס. איזו מצווה יש משעת הקרבת העומר עד שבועות? ספירת העומר.
- ע. מהו הקרבן שמביאים מהתבואה הראשונה שקוצרים? עומר.
- פ. מהו החג שבחמישה עשר בחודש הראשון? פסח.
- צ. כיצד נקרא שעיר בארמית? צפיר.
- ק. מה עשה בנה של שלומית בת דברי? קלל.
- ר. מה היה עונשו של המקלל? רגמוהו באבנים.
- ש. באיזה מועד מתחילה פרשת המועדים? שבת.
- ת. כבש שאיננו בעל מום. תמים.

כל השונה הלכות:

הלכות שבת.

- האם מותר לשחק תופסת או מחבואים בשבת? מותר.
- האם מותר לקפוץ בחבל בשבת? מותר.
- האם מותר לרכוב על קורקינט בשבת? עדיף להחמיר.
- האם בשבת מותר להרכיב צורות בלגו? מחלוקת. בכל אופן, עדיף להמנע.
- האם מותר לשחק בשבת במונופול? מותר, אבל זה לא מכבוד השבת.
- האם מותר לשחק בשחמט בשבת? מותר מעיקר הדין, אבל יש להחמיר.
- האם מותר לשחק בשבת ברכייעיות? מותר, ויש להזהר שלא לסדר אותם בסוף המשחק.
- האם מותר לסדר קובייה הונגרית? לדעת הרוב מותר, אבל יש גם שאוסרים. בכל אופן, לא נאה ולא יאה לשחק בה בשלחן שבת. וכל ההתר הוא רק בקובייה רגילה, של צבעים, אבל אם יש תמונה או משהו אחר – אסור לכולי עלמא משום "כותב".
- האם מותר לפרק (לא לבלגן!) קובייה הונגרית? אסור. ואסור גם להרכיב.
- האם מותר לשחק בשבת בחמש אבנים? מותר באבנים שיעודו למשחק כבר מלפני שבת.
- האם מותר לשחק בשבת בדוקים? אסור משום "כותב".
- האם מותר לשחק בגלעיני משמש (גוגואים – אג'ואים)? גלעינים שיצאו מהמשמש בשבת – אסורים. אם יצאו לפני שבת:
 א. סתם גלעינים – הם מוקצה בגלל שאינם ראויים לאכילה.
 ב. אם יחדו למשחק, או שכבר שחקו בהם לפני שבת – מותר לשחק בהם.
 ג. היחוד צריך להיות על ידי אדם גדול.
- האם מותר לבנות מטוס – אניה – מה שיהיה מקיפולי נייר? אסור.
- האם מותר לבנות בשבת בובת שלג? אסור משום "בונה".
- האם מותר לצפות במשקפת בשבת? מותר.

הבהרה חשובה מאוד:

לדעת רבים מהפוסקים מבני עדות המדרש, אסור לטלטל משחקים (כמובן מי שהגיע לגיל מצוות). לפי מרן רבנו יוסף קארו זצוק"ל, השלחן ערוך, אינם נחשבים ככלי, ולכן אסור לטלטלם.

זמני השבת: פרשת 'תזריע - מצרע': הזמנים לפי ירושלים עיהקו"ה תובב"א.

הדלקת נרות:	שקיעה:	עלות השחר:	נץ החמה:	חצות היום והלילה:	שקיעה:	מוצאי שבת:	צאת הכוכבים:	רבנו תם:
18:49	19:29	4:51	5:46:15	00/12:36	19:30	20:05	20:05	20:42

אשמח לקבל הערות, הארות, תיקונים, רעיונות, עצות, הוספת, טעויות ועוד. כדי להרשם כפרנס עד לחודשיים קדימה ויותר, לא ממש אכפת לי, בטל' 02-5870079. מאיזה מדור הכי נהנתם? אשמח לקבל תשובות בטלפון הני"ל. אגב, חלק גדול מהתגובות הן על המדור של החידות על פרשת השבוע על פי סדר א' – ב'. העלון טעון גניזה. נא לא לקרוא בו תפילות / שיעורים / קריאת התורה / כל זמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמות: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טוביה בקשי דורון זצוק"ל. לרפואת הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן גברא שליט"א. מרים בת עליזה. להצלחת משפחת למני.